

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 12.2.2021 г.
COM(2021) 54 final

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на Регламент (ЕО) № 138/2004 на Европейския парламент и на
Съвета по отношение на регионалните икономически сметки за селското
стопанство**

(текст от значение за ЕИП)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

Евростат съставя европейска статистика за селското стопанство в ЕС от десетилетия. Понастоящем тази статистика обхваща следните аспекти: структура на стопанствата (фермите), икономически сметки за селското стопанство, животинска и растителна продукция, биологично земеделие, селскостопански цени, пестициди, хранителни вещества и други агроекологични аспекти. Основната цел е да се наблюдава и оценява общата селскостопанска политика (ОСП) и други важни политики на ЕС, както и да се подпомага създаването на политики.

Тези събирания на данни бяха оценени през 2016 г.¹, като бе установено, че е необходимо актуализиране, за да се вземат предвид промените в селското стопанство, ОСП и други свързани политики на ЕС. „Стратегията за селскостопанска статистика до 2020 г. и след това“² е основна програма за модернизиране на селскостопанската статистика на Европейския съюз, ръководена от Европейската комисия в тясно сътрудничество с държавите членки. Стратегията се подпомага от Комитета на Европейската статистическа система и е част от Програмата за пригодност и резултатност на регулаторната рамка (REFIT), чиято цел е да рационализира и подобри Европейската система за селскостопанска статистика (ЕССС). Стратегията също така следва международни препоръки, като насоките на Междуправителствения комитет по изменение на климата за отчитането на емисиите на парникови газове, както и стандартите на Организацията на ООН за прехрана и земеделие и чрез нея се изпълнява и Глобалната стратегия на ООН за подобряване на статистиката в областта на селското стопанство и селските райони.

Селското стопанство е сравнително малък сектор в икономическо отношение, но обхваща почти половината от сухоземната площ на ЕС и предоставя по-голямата част от хранителните продукти в него, осигурявайки както безопасност на храните, така и продоволствена сигурност. То оказва голямо въздействие върху изменението на климата и околната среда, като много селски общности зависят от селското стопанство. ЕС се нуждае от най-точната информация в тази област, за да разработи политики, които да са от полза за всички граждани на Европа, разпределяйки значителния бюджет на ОСП и свързаните мерки по най-ефикасен и ефективен начин сред големия брой измерения. Освен това селското стопанство е в основата на съобщението на Комисията относно Европейския зелен пакт³, по-специално на неговата стратегия „От фермата до трапезата“.

¹ SWD(2017)96 — Работен документ на службите на Комисията — оценка, придружаваща документа „Стратегия за селскостопанска статистика до 2020 г. и след това“ и последващи потенциални законодателни сценарии (на разположение само на английски език).

²

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/749240/749310/Strategy+on+agricultural+statistics+Final+version+for+publication.pdf> (на разположение само на английски език).

³

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно „Европейския зелен пакт“, COM(2019) 640 от 11.12.2019 г.

Резултатите от дейността на селскостопанския сектор като цяло могат да бъдат оценени чрез включване на информацията за промените в обема и в цените на селскостопанските стоки и услуги в една отчетна структура. За тази цел икономическите сметки за селското стопанство (ИССС) предоставят набор от съпоставими данни, който предлага важна информация на макроикономическо ниво на ключови ползватели, по-специално на генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“ на Комисията.

Като сателитна сметка на Европейската система от сметки (ЕСС 2010) ИССС следва много внимателно методологията за националните сметки. Тяхното съставяне обаче изисква формулирането на подходящи правила и методи. Съгласно настоящата методология държавите членки предоставят на Евростат национални и регионални икономически сметки за селското стопанство от 2000 г. насам. През 2004 г. влезе в сила Регламент (ЕО) № 138/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 5 декември 2003 г. относно икономическите сметки за селското стопанство в Общността⁴ и утвърди официално частта относно икономическите сметки на национално равнище; оттогава насам регламентът е изменян шест пъти. Сметките на регионално равнище обаче не са включени в него, но продължават да се предават редовно от почти всички държави членки съгласно джентълменско споразумение. Това е недостатъчно, тъй като статистическите данни, обхванати от джентълменското споразумение, официално не са част от ИССС и не съществуват обвързващи задължения или гаранция за предоставяне. Поради това, тъй като регионалните икономически сметки за селското стопанство са утвърдени статистически данни, които са важни, те трябва да бъдат утвърдени официално чрез включване в Регламента за ИССС. Това е единственият начин да се осигури тяхното качество. Европейската сметна палата посочи този проблем в специалния си доклад SR 01/2016⁵, като препоръча официалното утвърждаване на регионалните икономически сметки за селското стопанство. Комисията прие тази констатация.

В същия Специален доклад SR 01/2016 е посочена и липсата на докладване за качеството на данните за ИССС. От 2016 г. насам Евростат изпълнява тази препоръка, като от 2019 г. държавите — членки на ЕС (с много малки изключения), предоставят доклади за качеството на данните за ИССС във връзка с изискванията на член 12, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009⁶. Член 12 обаче предвижда включването в секторното законодателство на специални изисквания по отношение на докладването за качеството, което да позволява да се определят условията, структурата, периодичността и показателите за оценка на докладите за качеството, както и крайните срокове за предаване на данните. Понастоящем точните договорености по отношение на докладването за качеството са само неформални и поради това те следва да бъдат официално утвърдени в съответствие с тези съществуващи изисквания на Регламент (ЕО) № 223/2009.

⁴ Регламент (ЕО) № 138/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 5 декември 2003 г. относно икономическите сметки за селското стопанство в Общността (ОВ L 33, 5.2.2004 г., стр. 1).

⁵ Специален доклад № 1/2016: Добре планирана и основана на надеждни данни ли е системата на Комисията за измерване на резултатите по отношение на доходите на земеделските стопани?

⁶ Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. относно европейската статистика и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1101/2008 за предоставянето на поверителна статистическа информация на Статистическата служба на Европейските общности, на Регламент (ЕО) № 322/97 на Съвета относно статистиката на Общността и на Решение 89/382/ЕИО, Евратом на Съвета за създаване на Статистически програмен комитет на Европейските общности (ОВ L 87, 31.3.2009 г., стр. 164).

Накрая, за целите на ИССС, държавите членки предават за данните на национално равнище първи оценки (краен срок ноември на референтна година n), втори оценки (краен срок януари на година $n+1$) и окончателни данни (краен срок септември на година $n+1$). Вторите оценки се предават прекалено скоро след първите, за да може да се постигне оптимално подобряване на качеството, поради което крайните срокове за предаване на данните за втората оценка следва да се удължат с 2 месеца — от края на януари на края на март на годината, следваща референтната година.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

За да могат създателите на политики, предприятията и широката общественост да вземат подходящи решения, основани на доказателства, статистиката трябва да бъде надеждна и с високо качество.

Споменатата по-горе стратегия за селскостопанска статистика до 2020 г. включва следните ключови цели:

- да се изготвя висококачествена статистика, която да отговаря на нуждите на ползвателите по ефикасен и ефективен начин;
- да се подобрят хармонизацията и съгласуваността на европейската статистика в областта на селското стопанство.

Трите области, включени в настоящото предложение, се отнасят пряко до тези цели.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предоставянето на качествена статистика, която да подкрепя европейските политики, е основната движеща сила на Европейската статистическа програма за периода 2013 — 2017 г.⁷ (удължена до 2020 г.⁸). Статистиката в областта на околната среда и селското стопанство е един от трите стълба при изготвянето на статистически данни в рамките на тази програма. Сред относимите цели на програмата са „преглед и опростяване на начините на събиране на данни за селското стопанство в съответствие с прегледа на ОСП за периода след 2013 г. и реорганизация на процесите на събиране на данни за селското стопанство с цел подобряване на качеството и актуалността на данните“. Настоящата инициатива е в изпълнение на тази цел.

Чрез предоставяне на по-добри данни за оценка на устойчивостта на селскостопанския сектор във връзка с околната среда, хората, регионите и икономиката, Европейската система за селскостопанска статистика ще допринесе и за поне два от шестте приоритета⁹ на Комисията „Фон дер Лайен“, а именно:

- Европейски зелен пакт със стратегията „От фермата до трапезата“ и стратегията за биологичното разнообразие, предвидени в него; и

⁷ Настоящата програма е установена с Регламент (ЕС) № 99/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. относно Европейската статистическа програма за периода 2013 — 2017 г. Срокът на действие на програмата е удължен до 2020 г. чрез Регламент (ЕС) 2017/1951 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г.

⁸ Регламент (ЕС) 2017/1951 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 99/2013 относно Европейската статистическа програма за периода 2013 — 2017 г. чрез удължаване на програмата до 2020 г. (ОВ L 284, 31.10.2017 г., стр. 1).

⁹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024_bg.

- икономика в интерес на хората.

Селскостопанската статистика обаче е полезна и за други приоритети на Съюза и на държавите членки, които оказват въздействие или самите те са повлияни от селското стопанство и развитието на селските райони.

Освен това предложението за програма за единния пазар¹⁰, което понастоящем се обсъжда междуинституционално, осигурява рамка за финансиране на разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика. За изпълнението на политиките на Съюза е необходима висококачествена, съпоставима и надеждна статистическа информация за икономическото, социалното, териториалното и екологичното положение в Съюза. Освен това европейската статистика позволява на европейските граждани да разбират демократичния процес и да участват в него, както и в обсъждането на настоящето и бъдещето на Съюза. В случая на селскостопанската статистика вниманието е насочено върху предоставяне на актуални и значими данни за нуждите на общата селскостопанска политика, общата политика в областта на рибарството и политиките, свързани с околната среда, безопасността на храните и хуманното отношение към животните.

Селскостопанската статистика предоставя висококачествени статистически данни за изпълнението и наблюдението на ОСП. ОСП е важна движеща сила за работни места и интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж в Съюза. Освен своите социални цели, политиката за развитие на селските райони, която е неразделна част от ОСП, има за цел да подобри конкурентоспособността и устойчивостта на селскостопанското производство. ОСП представлява над 37 % от общия бюджет на Съюза в контекста на Многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2014—2020 г.

Освен това съществува все по-голяма нужда от селскостопанска статистика за други ключови политики на Съюза, като Европейския зелен пакт, политиките в областта на околната среда и изменението на климата, търговската политика, социалната политика, регионалната политика и т.н.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Член 338 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) представлява правното основание за европейската статистика. Когато е необходимо за изпълняването на ролята на Съюза, съгласно обикновената законодателна процедура Европейският парламент и Съветът приемат мерки за изготвянето на статистически данни. В член 338 са определени изискванията за изготвянето на европейска статистика, а именно необходимостта тя да отговаря на стандартите за безпристрастност, надеждност, обективност, научна независимост, разходна ефективност и поверителност на статистическата информация.

Правното основание за докладите за качеството е член 12 от Регламент (ЕО) № 223/2009.

¹⁰ COM (2018) 441.

- **Субсидиарност (при неизключителна компетентност)**

Принципът на субсидиарност се прилага, ако предложението не е от изключителната компетентност на Съюза. ЕСС осигурява инфраструктура за статистическата информация. Системата е структурирана така, че да удовлетворява потребностите на множество ползватели, за целите на вземане на решения в демократичните общества. Предложението за настоящия регламент е изготвено с цел защита на основните дейности на партньорите по ЕСС, като същевременно гарантира по-добро качество и съпоставимост на статистическите данни на ИССС.

Един от основните критерии, на които трябва да отговарят статистическите данни, е да бъдат последователни и съпоставими. Държавите членки не могат да постигнат необходимата последователност и съпоставимост без ясна европейска рамка, т.е. законодателство на Съюза, което да регламентира общите статистически концепции, форматите за докладване и изискванията по отношение на качеството.

Изискването за съпоставимост е много важно за селскостопанската статистика поради ОСП.

Целта на предложеното действие не може да бъде постигната задоволително, ако държавите членки действат самостоятелно. Може да бъде предприето по-ефективно действие на равнището на Съюза въз основа на правен акт, който да гарантира съпоставимост на статистическата информация в статистическите области, обхванати от предложения акт. Междувременно самото събиране на данните може да се извършва от държавите членки.

- **Пропорционалност**

Настоящото предложение е в съответствие с принципа на пропорционалност поради следното:

Чрез прилагането на едни и същи принципи във всички държави членки, то ще гарантира качеството и съпоставимостта на събираните и съставяни европейски статистически данни. По същия начин то ще гарантира, че европейската селскостопанска статистика остава относима и се приспособява, за да отговори на нуждите на ползвателите. Регламентът ще направи изготвянето на статистически данни по-ефективно по отношение на разходите, като същевременно се вземат предвид специфичните особености на системите на държавите членки.

В съответствие с принципа на пропорционалност предложеният регламент се ограничава до необходимия минимум за постигане на целта и не излиза извън необходимите за това рамки.

- **Избор на инструмент**

Предложен инструмент: регламент.

Като се вземат предвид целите и съдържанието на предложението, най-подходящият инструмент е регламент. Важните общи политики на ЕС, като ОСП, имат вътрешноприсъща нужда от съпоставими, хармонизирани и висококачествени статистически данни в областта на селското стопанство на европейско равнище. Те могат да бъдат осигурени най-добре посредством регламенти, които са пряко

приложими в държавите членки и не е необходимо преди това да бъдат транспонирани в националното законодателство.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

За оценката на „Стратегията за селскостопанска статистика до 2020 г. и след това“ се взе предвид тогава протичащия одит на Европейската сметна палата (довел до изготвянето на Специален доклад SR 01/2016), като предоставящ указания за степента, до която ИССС обслужва необходимостта от данни на ползвателите. Както бе посочено по-рано, тези констатации са важна движеща сила за предложението.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Разработването, изготвянето и разпространението на европейската селскостопанска статистика се постига от Евростат посредством тясно, координирано и редовно сътрудничество в рамките на ЕСС, основащо се на дълготрайно партньорство между Евростат и националните статистически институти (НСИ), както и между всички останали органи, имащи отношение към нея.

На общо равнище и във връзка със „Стратегията за селскостопанска статистика до 2020 г. и след това“, основните категории заинтересовани страни в областта на европейската селскостопанска статистика са органите, изготвящи данните (НСИ и други национални органи, както и Евростат), респондентите (земеделските стопани, техните организации и селскостопанските предприятия) и ползвателите (публични и частни участници в процесите на вземане на решения, по-специално други дирекции на Комисията, изследователи и журналисти). С тези заинтересовани страни бяха проведени обширни консултации относно проблемите и желаните промени в съществуващото положение, потребностите им от данни и приоритетите им, възможните варианти на политиката за решаване на проблемите, въздействията на предложените действия и конкретното формулиране на стратегията. Основните форуми за консултациите бяха: i) заседанията и семинарите на Постоянния комитет за земеделска статистика (ПКЗС) и неговия приемник – Групата на директорите за селскостопанска статистика (ГДСС) (състояща се от директори по селскостопанска статистика на НСИ), на които често се изслушват представители от отдели на Комисията, международни организации, организации на земеделските стопани; ii) заседанията на Комитета на Европейската статистическа система (съставен от генералните директори на НСИ); и iii) редовно насрочваните консултации и изслушвания на представители от отдели на Комисията.

За оценката бе проведена обществена консултация, като резултатите от нея са подробно изложени в специален доклад¹¹.

¹¹ Уеб страница на Евростат, посветена на обществената консултация:
<http://ec.europa.eu/eurostat/about/opportunities/consultations/eass> (на разположение само на английски език).
Отворен доклад относно обществени консултации:
<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/6937766/Agricultural-Statistics-Strategy-2020-Report.docx> (на разположение само на английски език).

Основните констатации от тази обществена консултация, които формират ядрото на стратегията за селскостопанска статистика до 2020 г., а оттам и на настоящия регламент, са в три посоки:

Настоящото законодателство на Съюза в областта на селскостопанската статистика не удовлетворява адекватно новопоявяващите се потребности от данни, тъй като тяхното предоставяне не е включено в законодателните актове, а самите актове не са достатъчно гъвкави и интегрирани, за да отговорят своевременно на новите потребности.

Тези *нови потребности от данни* произтичат основно от новите развития в селското стопанство, преработеното законодателство и променящите се приоритети на политиките, по-специално на неотдавна реформираната ОСП.

Събирането на данни не е хармонизирано, нито съгласувано, тъй като се появяват нови потребности от данни, законодателството е разработвано отделно в течение на много години и в различните области на селскостопанската статистика се използват отчасти различни определения и концепции.

Тежестта, която представлява предоставянето на данни, се възприема като твърде голяма, тъй като потребностите от данни се увеличават, събирането на данни не е хармонизирано, а ресурсите продължават да намаляват на равнището на Съюза и на национално равнище. Бе потвърдено, че тази тежест застрашава събирането на данни и тяхното качество.

Като част от модернизацията на селскостопанската статистика на Европейския съюз, ИССС преминава през собствена модернизация от 2016 г. насам. Принос за нея са констатациите от одита, извършен от Европейската сметна палата (Специален доклад SR 01/2016), относно доходите на земеделските производители. Препоръките от този доклад бяха включени в по-широкообхватна инициатива за модернизиране, която съдържа няколко подобрения на ИССС.

Две от тях бяха определени от Комисията като изискващи промяна на съществуващия регламент, т.е. интегрирането на регионалните икономически сметки за селското стопанство (РИССС) и удължаването на сроковете за вторите оценки за ИССС.

Те бяха обсъдени подробно както с Работната група за сметки и цени за селското стопанство, така и със стоящата на по-високо ниво Група на директорите по селскостопанската статистика, и двете от които включват експерти от държавите членки.

Тъй като РИССС представляват отдавна установени статистически данни, които се предават на Евростат в продължение на много години, включването им в Регламент (ЕО) № 138/2004 представлява предимно интегриране на съществуващата методология, използвана съгласно отдавна съществуващото джентълменско споразумение. Като се има предвид, че в сегашния си вид методологията е до голяма степен удовлетворяваща (Ръководство ИССС/ИСГС (икономически сметки за горското стопанство), част VII¹²), тя не се нуждае от пренаписване. Методологията и главата за

¹² ИССС Ръководство за икономическите сметки за селското и горското стопанство ИССС/ИСГС (ЕАА/ЕАФ) 97 (Rev. 1.1), 2000 г. <https://ec.europa.eu/eurostat/fr/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-27-00-782> (на разположение на английски, френски и немски език).

регионалните икономически сметки за селското стопанство, които трябва да бъдат включени в регламента, могат да отразяват това, което понастоящем се намира в съществуващото ръководство. Въпреки това са необходими някои по-малки промени, за да се вземе предвид ЕСС 2010 и техническите консултации с държавите членки.

Това предложение е цялостно обсъдено с Експертната група за сметки и цени за селското стопанство и с Групата на директорите по селскостопанската статистика, които отбелязаха, че Комисията (Евростат) ще продължи с предложението въз основа на собственото си право на законодателна инициатива. Предложението бе представено също така пред Комитета на Европейската статистическа система, създаден с Регламент (ЕО) № 223/2009.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Евростат проведе обширни дискусии относно съдържанието на предложението с НСИ чрез специални оперативни групи и чрез съществуващи експертни групи, включително на ниво директори.

Предложението бе представено и на Комитета на Европейската статистическа система през май 2020 г.

- **Оценка на въздействието**

Комитетът за регулаторен контрол издаде положително становище относно оценката на въздействието на „Стратегията за селскостопанска статистика до 2020 г. и след това“¹³, от която е част ИССС¹⁴.

Оценката на въздействието бе извършена на ниво стратегия поради систематичен подход в цялата система за селскостопанска статистика, гарантиращ, че всички части се съчетават.

В оценката на въздействието се установява, че е за предпочитане ЕССС в крайна сметка да бъде обхваната от три регламента. Два от тях ще са нови и ще заменят няколко по-стари регламента на ЕС относно селскостопанската статистика. Първият от тях, Интегрирана статистика за земеделските стопанства (ИСЗС), който обхваща данни за структурата на стопанствата, овощните градини и лозята, бе приет като Регламент (ЕС) 2018/1091¹⁵. Вторият представлява паралелно законодателно предложение за регламент относно статистиката за селскостопанските влагани ресурси и продукция (ССВРП), който обхваща влаганите ресурси и продукцията на селскостопанския сектор: селскостопанската продукция (насаждения и животни), включително биологичното земеделие, селскостопанските цени, хранителните вещества и продуктите за растителна защита. Третият регламент, според посоченото в оценката на въздействието, е Регламент (ЕО) № 138/2004 относно икономическите сметки за селското стопанство (ИССС), който е предмет на настоящото предложение за регламент за изменение. Тъй като ИССС представляват сателитна сметка на националните сметки и са макроикономически по своя характер, интегрирането им в новите рамкови регламенти не бе предложено. Вместо това бе предложено те да останат в рамките на

¹³ SWD(2016)430 (на разположение само на английски език).

¹⁴ https://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/docs/ia_2016/sec_2016_0519_en.pdf (на разположение само на английски език).

¹⁵ Регламент (ЕС) 2018/1091 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. относно интегрирана статистика за земеделските стопанства и за отмяна на регламенти (ЕО) № 1166/2008 и (ЕС) № 1337/2011 (ОВ L 200, 7.8.2018 г., стр. 1).

отделно законодателство, какъвто е случаят от влизането в сила на Регламента за ИССС през 2004 г. насам.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Предложението е част от „Стратегията за селскостопанска статистика до 2020 г. и след това“, основна програма за модернизиране на селскостопанската статистика на ЕС, ръководена от Европейската комисия в тясно сътрудничество с държавите — членки на ЕС. Стратегията се подпомага от Комитета на Европейската статистическа система и е част от Програмата REFIT, чиято цел е да рационализира и подобри ЕССС.

ИССС представляват утвърдени статистически данни, обхванати от Регламент (ЕО) № 138/2004. Новият регламент, който се предлага, следва да обхваща всички компоненти на ИССС с цел да се гарантира качеството на тези статистически данни. Използването на джентълменски споразумения следва да се прекрати. Това би спомогнало за опростяване на въпросите, тъй като опорната точка ще бъде новият регламент, отговарящ на всички нужди от данни и на всички изисквания по отношение на докладването за качеството.

Предложението за това какво да се включи в предложеното изменение на регламента е резултат от настоящите действия за модернизиране на ИССС. ИССС не са единствените данни, които са обхванати от джентълменско споразумение. В случая с „единичните стойности“ от ИССС, които са данни, предоставяни в продължение на много години съгласно същия вид споразумение, при инициативата за модернизация се реши събирането на единични стойности на ниво ЕС да бъде прекратено. В резултат на това единичните стойности не бяха предложени за включване в изменението на регламента за ИССС и те ще отпаднат. Това представлява малко, но отчетливо намаляване на тежестта за заинтересованите страни.

- **Основни права**

Предложението няма последствия за защитата на основните права.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Няма

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Очаква се предложеният регламент да бъде приет от Европейския парламент и от Съвета през 2021 г., а мерките за изпълнение на Комисията по отношение на докладването за качеството да бъдат приети малко след това. Регламентът ще бъде пряко приложим във всички държави — членки на ЕС, без да е необходим план за изпълнение.

Очаква се държавите членки да започнат да предоставят данни на Комисията съгласно новия регламент през 2022 г.

Предложеният законодателен инструмент е част от ЕССС, която ще бъде подложена на изчерпателна оценка, за да се определи, наред с другото, нейната досегашна ефективност и ефикасност по отношение на постигането на целите и да се прецени дали са необходими нови мерки или изменения.

- **Наблюдение на съответствието на изготвяната статистика**

Евростат провежда редовни оценки на съответствието. Тези оценки включват преглед на наличието на данни, тяхното качество и навременност, както и последващи действия в случай на несъответствие.

Съгласно законодателството на Съюза от държавите членки се изисква да предоставят на Комисията относими данни за селскостопанската статистика. Тези данни са обвързани със строги срокове за предаване, които трябва да бъдат спазвани с оглед доброто управление, разпространението и полезността на европейската статистика, тъй като липсващите или непълни данни водят до недостиг на информация (т.е. не е възможно да се изчислят агрегатите на нивото на Съюза и данните да бъдат публикувани съгласно планираните графици).

Регламент (ЕО) № 223/2009 представлява основната правна уредба за функционирането на Европейската статистическа система и за всички секторни законодателни актове, свързани с изготвянето на европейската статистика.

Макар в оценките на съответствието актуалността, навременността и пълнотата вече да се считат за важни фактори за гарантиране на своевременното разпространение на селскостопанската статистика, по-голямо внимание ще бъде обърнато на тези фактори и на други аспекти на качеството, за да се осигури доверието в изготвяната от Евростат и ЕСС статистика.

- **Постоянно усъвършенстване на ЕССС: определяне на нови потребности от данни и нови източници на данни, подобряване на съгласуваността, намаляване на тежестта**

Понастоящем Евростат провежда годишни изслушвания с други отдели на Комисията. Важен аспект в тези изслушвания е обменът на информация относно съответните работни програми. Те предоставят официална платформа за обсъждане на бъдещи нужди от нови статистически данни и за преглед на полезността на наличната статистика.

По-нататъшното сътрудничество с други отдели на Комисията, НСИ и други национални органи ще се осъществява на различни йерархични нива по време на редовни семинари и заседания на експертни групи, групата на директорите, Комитета на Европейската статистическа система, както и посредством честа двустранна комуникация. Особено внимание ще бъде обърнато на идентифицирането на административни данни и други източници на информация, поддържани по силата на законодателството на Съюза, и върху оценката на тяхната пригодност за изготвянето на статистика, за да бъдат установени споразумения за тяхната стабилност, достъпност и възможно адаптиране, така че да отговарят по-добре на статистическите изисквания. Освен това ще се провеждат периодични изследвания и анализи с цел определяне на всеки потенциал за усъвършенстване на европейската селскостопанска статистика и за намаляване на административната тежест.

Тези корекции и цялостното функциониране на правната уредба ще бъдат обект на наблюдение и оценка, по-специално с оглед на изброените по-горе цели на стратегията.

- **Тригодишни мониторингови доклади**

За да се наблюдава функционирането на обновената ЕССС и да се гарантира, че тя изпълнява целите по REFIT за опростяване и намаляване на тежестта, на всеки 3 години ще се публикува доклад относно функционирането на системата като цяло.

- **Оценка**

Вторият тригодишен мониторингов доклад ще бъде заменен от ретроспективна оценка на обновената ЕССС, която ще се проведе съгласно насоките на Комисията за оценка. Тази ретроспективна оценка би могла също така да създаде основата за по-нататъшно преработване на законодателството, ако това бъде сметено за необходимо.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Предложеният регламент се състои от два нови члена и изменение както на приложение I (методология на ИССС), така и на приложение II (програма за предаване на данните).

Основните промени са свързани с приложение I и приложение II.

Първата основна промяна се отнася до регионалните икономически сметки за селското стопанство (РИССС). Държавите членки предоставят РИССС на Евростат от 2000 г. насам по силата на джентълменско споразумение и в съответствие с методологичните практики, които съществуват оттогава. За интегрирането на РИССС в Регламент (ЕО) № 138/2004 е добавена нова глава в приложение I. В нея се вземат предвид консултациите с експертните групи на делегатите на държавите членки (Работната група за сметки и цени за селското стопанство и Групата на директорите по селскостопанската статистика) относно включването на някои малки актуализации на настоящата методология, за да се гарантира, че тя е актуална и годна за включване в регламента. Приложение II е актуализирано с цел да отразява съответните крайни срокове за предаване на данните за РИССС.

На второ място е добавен член, който обхваща изискванията по отношение на докладването за качеството (член 4а). От 2019 г. насам държавите — членки на ЕС (с много малки изключения), доброволно предоставят доклади за качеството на данните за ИССС във връзка с изискванията на член 12, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009. В Регламент (ЕО) № 138/2004 обаче няма член относно докладването за качеството. Член 12, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009 предвижда включването в секторното законодателство на специални изисквания по отношение на докладването за качеството, което да позволява да се определят условията, структурата, периодичността и показателите за оценка на докладите за качеството, както и крайните срокове за предаване на данните. Понастоящем точните договорености по отношение на докладването за качеството за целите на ИССС са само неформални, поради което с включването на член 4а те ще бъдат официално утвърдени.

Третата основна промяна се отнася до удължаване на крайните срокове за предаване на вторите оценки на ИССС, за да се улесни подобряването на качеството на данните. За целите на ИССС държавите членки предават за националните данни първи оценки (краен срок ноември на референтна година n), втори оценки (краен срок януари на година n+1) и окончателни данни (краен срок септември на година n+1). Вторите оценки се предават прекалено скоро след първите, за да може да се постигне значително подобряване на качеството. Поради това крайните срокове за предаване на вторите оценки следва да бъдат удължени — от януари на година n+1 на март на

година $n+1$, така че държавите членки да имат повече време за получаване на по-качествени данни. Тъй като времето за предаване на ключовите първи оценки и окончателните данни остава непроменено, удължаването на крайните срокове за вторите оценки за тази цел се счита за подходящо. Приложение II е актуализирано, за да отразява предложената промяна в крайните срокове за предаване на вторите оценки на ИССС.

Останалите предложени промени в членовете са насочени към следното:

- да се изясни първият краен срок за предаване на данни за регионалните икономически сметки за селското стопанство (член 3, параграф 2);
- да се даде възможност за евентуални дерогации от изискванията по отношение на регионалните икономически сметки за селското стопанство (член 4б);
- да се направи позоваване на процедурата на комитет (член 4в), която не фигурира в действащото законодателство, но която следва да бъде добавена;
- предлагат се много малко на брой допълнителни промени в приложение I (след консултации с експертните групи).

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕО) № 138/2004 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на регионалните икономически сметки за селското стопанство

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 338, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

(1) Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета¹⁶ съдържа референтната рамка от общи стандарти, определения, класификации и счетоводни правила за изготвяне на сметките на държавите членки с оглед на статистическите нужди на Съюза („ЕСС 2010“).

(2) Регламент (ЕО) № 138/2004 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷ урежда икономическите сметки за селското стопанство (ИССС) в Съюза, като предоставя методологията и сроковете за предаване на данните за селскостопанските сметки. Икономическите сметки за селското стопанство са сателитни сметки на определените с ЕСС 2010 национални сметки, като с тях се цели е да се получават хармонизирани и съпоставими между държавите членки резултати, за да се изготвят сметките за целите на Съюза.

(3) Регионалните икономически сметки за селското стопанство (РИССС) са адаптация на ИССС на регионално ниво. Данните на национално ниво сами по себе си не могат да разкрият пълната и понякога сложна картина на случващото се на по-подробно равнище. Поради това данните на регионално ниво помагат да се подобри разбирането на съществуващото многообразие между регионите, като допълват информацията за Съюза, еврозоната и отделните държави членки. По тази причина е необходимо РИССС да бъдат интегрирани в Регламент (ЕО) № 138/2004 по отношение както на методологията, така и на подходящите срокове за предаване.

(4) Статистиката вече не се счита само за един от многото източници на информация за целите на разработването на политики, а играе централна роля в

¹⁶ Регламент (ЕС) № 549/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно Европейската система от национални и регионални сметки в Европейския съюз (ОВ L 174, 26.6.2013 г., стр. 1).

¹⁷ Регламент (ЕО) № 138/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 5 декември 2003 г. относно икономическите сметки за селското стопанство (ИССС) в Общността (ОВ L 33, 5.2.2004 г., стр. 1).

процеса на вземане на решения. За основаното на факти вземане на решения са необходими статистически данни, които удовлетворяват критерии за високо качество, както е посочено в Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета¹⁸, в съответствие с обслужваните от тях цели.

(5) Регламент (ЕО) № 223/2009 осигурява правната уредба за европейската статистика и изисква от държавите членки да съблюдават статистическите принципи и критериите за качество, определени в регламента. Докладите за качеството са от съществено значение за оценяването, подобряването и съобщаването на информация за качеството на европейската статистика. Комитетът на Европейската статистическа система (КЕСС) одобри единната интегрирана структура на метаданните като стандарт на ЕСС за докладване за качеството, като по този начин спомогна за удовлетворяване, чрез единни стандарти и хармонизирани методи, на изискванията по отношение на качеството на статистиката, установени в Регламент (ЕО) № 223/2009, по-специално посочените в член 12, параграф 3 от него.

(6) За да се гарантират еднакви условия за изпълнението на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с договореностите за и съдържанието на докладите за качеството. Освен това на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия във връзка с евентуални дерогации от изискванията по отношение на регионалните икономически сметки за селското стопанство. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета.

(7) ИССС предоставят важни годишни макроикономически данни на европейските създатели на политики три пъти годишно; първите и вторите оценки са последвани от окончателните данни. Настоящият краен срок за предаване на вторите оценки на ИССС не осигурява много време след края на референтния период, за да бъдат събрани подобрени данни в сравнение с данните, предоставени за първите оценки на ИССС. За да се подобри качеството на тези втори оценки, срокът за предаване трябва да бъде леко удължен.

(8) Поради това Регламент (ЕО) № 138/2004 следва да бъде съответно изменен.

(9) Бяха проведени консултации с Комитета на Европейската статистическа система,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Регламент (ЕО) № 138/2004 се изменя, както следва:

1) В член 3, параграф 2 се добавя следното изречение:

„2. Първото предаване на данни за регионалните икономически сметки за селското стопанство се извършва най-късно до 30 юни 2022 г.“

¹⁸ Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. относно европейската статистика и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1101/2008 за предоставянето на поверителна статистическа информация на Статистическата служба на Европейските общности, на Регламент (ЕО) № 322/97 на Съвета относно статистиката на Общността и на Решение 89/382/ЕИО, Евратом на Съвета за създаване на Статистически програмен комитет на Европейските общности (ОВ L 87, 31.3.2009 г., стр. 164).

2) Вмъкват се следните членове:

„Член 4а

Оценка на качеството

1. Държавите членки предприемат мерките, необходими за гарантиране на качеството на предаваните данни и метаданни.
2. За целите на настоящия регламент към данните, които трябва да се предават в съответствие с член 3 от настоящия регламент, се прилагат критериите за качество, определени в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 223/2009.
3. Комисията (Евростат) оценява качеството на предаваните данни.
4. При прилагане на посочените в параграф 2 критерии за качество към данните, попадащи в приложното поле на настоящия регламент, чрез актове за изпълнение Комисията определя условията, структурата, периодичността и показателите за оценка на докладите за качеството, както и крайния срок за предоставяне на Комисията (Евростат) на тези доклади. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 4в, параграф 2.
5. Държавите членки уведомяват Комисията (Евростат) възможно най-скоро за всяка значима информация или промяна във връзка с изпълнението на настоящия регламент, която би повлияла на качеството на предаваните данни.
6. При надлежно обосновано искане на Комисията (Евростат) държавите членки предоставят необходимите допълнителни пояснения с цел оценяване на качеството на статистическата информация.

Член 4б

Дерогации

1. Когато прилагането на настоящия регламент би наложило значителни адаптации в националната статистическа система на държава членка по отношение на изпълнението на съдържанието на приложение I, точка VII „Регионални икономически сметки за селското стопанство“ и на посочената в приложение II програма за предаване на данните за регионалните сметки за селското стопанство, Комисията може да приеме актове за изпълнение, предоставящи дерогации на съответната държава членка за максимална продължителност от две години.
2. Съответната държава членка подава надлежно мотивирано искане за такава дерогация до Комисията в срок от три месеца от [да се вмъкне датата на влизане в сила на настоящия регламент].
3. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 4в.

Член 4в

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от Комитета на Европейската статистическа система, създаден с Регламент (ЕО) № 223/2009. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.“

3) Приложение I се изменя в съответствие с приложение I към настоящия регламент.

4) Приложение II се изменя в съответствие с приложение II към настоящия регламент.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател